

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«ЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ»
(для магістрів)

Київ 2018

Підготовлено кандидатом економічних наук, професором кафедри економіки та управління підприємством *Новальською Н.І.*

Затверджено на засіданні кафедри економіки та управління підприємством (протокол №4 від 19 березня 2018 р.)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту менеджменту, економіки та фінансів (протокол №3 від 19 березня 2018 р.)

Новальська Н.І. Навчальна програма дисципліни “Економічне планування” (для магістрів). – К.: МАУП, 2018. – 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Економічне планування”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Планування діяльності підприємства – це самостійна наукова дисципліна, опанування якої пов'язане з вивченням особливостей управлінської діяльності в Україні, створення і розвитку бізнесу в сучасних умовах.

Програма курсу включає висвітлення теоретичних і практичних основ планування з нових ринкових позицій, ознайомлення з основними видами, методами і принципами планування на сучасних підприємствах різних форм власності. В умовах ринку, орієнтуючого кожного виробника і підприємця на отримання високих кінцевих результатів, планування набуває нових функцій. Воно покликане зараз не тільки забезпечувати процес виробництва конкурентоздатної продукції, але і сприяти при цьому досягненню повної зайнятості ресурсів, справедливому розподілу доходів і зростанню якості життя. Програма курсу передбачає характеристику найважливіших планово-економічних механізмів, що існують в ринковій системі, нормативів і показників ефективного використання обмежених виробничих ресурсів, і в першу чергу праці, капіталу і підприємницьких здібностей.

Мета вивчення дисципліни полягає у тому, щоб надати студентам теоретичні знання та практичні навички з питань планування на підприємствах в умовах функціонування ринкових відносин.

Основними завданнями дисципліни є:

- Ознайомити студентів із предметом, змістом і методами дослідження науки «планологія»;
- навчити студентів методикам і навичкам планово-економічних розрахунків при плануванні виробництва і збуту продукції, ресурсного забезпечення виробництва, зведених показників-витрат і фінансів;
- показати методи обґрунтування проектів оновлення продукції, організаційно-технічного розвитку підприємства.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“Економічне планування”

№ п/п	Назва змістових модулів та тем
Змістовий модуль 1. Системна характеристика планування	
1.	Сутність планування і особливості його здійснення на підприємстві
2.	Система планів підприємства
Змістовий модуль 2. Планування виробництва, збуту продукції, ресурсного забезпечення	
3.	Маркетингові дослідження і планування збуту продукції
4.	Виробництво продукції
5.	Оперативно-календарне планування
6.	Матеріально-технічне забезпечення виробництва
7.	Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю
8.	Персонал і оплата праці
9.	Виробнича інфраструктура
Змістовий модуль 3. Планування витрат і фінансів та розвитку підприємства	
10.	Витрати виробництва
11.	Фінансове планування на підприємстві
12.	Оновлення продукції
13.	Організаційно-технічний розвиток
14.	Бізнес-планування

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ “Економічне планування”

Змістовий модуль 1. Системна характеристика планування

Тема 1. СУТНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ І ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Планування як наука. Приналежність планування до сфери людської діяльності. Сутність планології як науки планування, її предмет, об'єкт і методи дослідження. Теоретичні підвалини планування мікросистем.

Процес планування і вибір рішень. Змістова характеристика планування як орієнтованої на майбутнє діяльності з прийняття рішень. Альтернативність вибору та критерії прийняття раціональних рішень. Формальний і системний підходи у плануванні.

Планування як функція управління підприємством. Місце планування у структурованій за різновидами управлінській діяльності. Планування як процес складання і прийняття планів; планові процедури за умов різної визначеності зовнішнього середовища. Концепція контролінгу — інтегрованого інструменту планування і контролю.

Методи та інструменти планових розрахунків. Показники як результати перетворення наявної інформації у інформацію для планування. Узагальнені групи методів обчислення показників. Моделювання багатоваріантних планових розрахунків. Сфера доцільного використання описових, пояснювальних та імітаційних моделей. Реінжиніринг бізнес-процесів і розвиток планування.

Література [1, 5, 8-10, 21, 23-24]

Тема 2. СИСТЕМА ПЛАНІВ ПІДПРИЄМСТВА

Функціонування системи планування на підприємстві. Сутність системи планування згідно з теорією систем. Система планування і система планів: термінологічні особливості. Передумови створення і ефективного функціонування системи планування на підприємстві. Загальний зміст процедур планування за різних організаційних структур управління підприємством.

Різновиди планів та їхні комплекси. Класифікаційні ознаки та різновиди планів на підприємстві. Комплекси (підсистеми) планування: генеральне, цільове, стратегічне, поточне. Зведене планування загальних результатів і фінансове планування у системі контролінгу.

Зміст планів і організація їх розробки. Формалізоване представлення планування як досягнення взаємоузгодженості завдань підприємства. Поточний план як основна складова системи планів, його задачі, склад, загальний порядок розробки. Особливості організації розробки планів на підприємствах із централізованими та децентралізованими функціями планування.

Література [1, 5, 8-10, 21, 23-24]

Змістовий модуль 2. Планування виробництва , збуту продукції, ресурсного забезпечення

Тема 3. МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЛАНУВАННЯ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ

Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту. План збуту продукції, поняття, основні вихідні дані формування плану, необхідність маркетингових досліджень. Особливості визначення ринкового попиту на продукцію широкого вжитку і промислового призначення. Життєвий цикл виробів, їхній вплив на величину збуту виробів і одержання прибутку від їхньої реалізації.

Аналіз і планування асортиментних портфелів із допомогою різних моделей. Вплив на попит і обсяги збуту продукції різних факторів (детермінантів) попиту.

Планування реклами. Поняття, мета реклами. Комунікаційна політика у здійсненні планів збуту продукції. Види і основні носії реклами. Розробка програми рекламування. Обґрунтування вибору рекламних засобів і ефективність реклами.

Планування збуту продукції. Характеристика планового обсягу збуту продукції. Показники плану. Залишки нереалізованої продукції, їхній склад і розрахунки. Планування витрат на збут продукції. Канали збуту продукції, стимулювання збуту з метою підвищення попиту на продукцію.

Література [2-5, 12, 14, 26-27, 29]

Тема 4. ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ

Виробнича програма підприємства, її зміст і оптимізація. Характеристика виробничої програми і вихідних даних для її планування. Структура виробничої програми підприємства. Державний контракт і замовлення, їхня характеристика. Планування виробничої програми у натуральних і вартісних вимірниках. Оптимальний розподіл планової кількості кожної номенклатурної позиції по календарних періодах року (кварталах, місяцях). Мета оптимізації виробничої програми, планування оптимальної структури номенклатурних позицій. Економіко-математичні методи, що застосовуються у процесі оптимізації виробничої програми. Визначення максимально можливого обсягу виробництва продукції.

Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні. Товарна, валова, реалізована і чиста продукція; їхня характеристика, склад, розрахунки. Визначення залишків незавершеного виробництва при плануванні валової продукції.

Література [2-8, 11, 17, 28, 30, 36]

Тема 5. ОПЕРАТИВНО-КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ

Зміст і завдання оперативного-календарного планування. Характеристика оперативного-календарного планування. Задачі та зміст календарного планування і диспетчерського регулювання.

Міжцехове і внутрішньоцехове планування. Планово-облікові одиниці та системи оперативного планування.

Ритмічність виробництва. Характеристика рівномірного і ритмічного виробництва. Планування і оцінка рівня ритмічності виробництва на підприємстві.

Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного і масового типів виробництва. Головне завдання оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного типу виробництва. Об'єкт планування, порядок проходження замовлень; системи і календарно-планові розрахунки у одиничному типі виробництва. Розробка виробничих програм для цехів і дільниць.

Особливості та головне завдання оперативно-календарного планування у серійному виробництві. Календарно-планові нормативи та їхні розрахунки. Системи, які використовуються в процесі оперативно-календарного планування на підприємствах серійного типу; різновиди: комплектних та подетальних. Планування виробничих програм цехом і дільницями.

Особливості та головне завдання оперативного планування на підприємствах масового типу виробництва. Характеристика подетальних систем планування. Розрахунки календарно-планових нормативів. Планування роботи потокових ліній. Розробка виробничих програм для цехів і дільниць.

Література [5, 8-11, 17, 21, 23-24, 28, 36]

Тема 6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА

Зміст планування МТЗ та послідовність його розробки. Завдання МТЗ підприємства, вихідні дані для розробки плану та послідовність його розробки. Методи вивчення ринку продукції. Методи вивчення ринку матеріальних ресурсів.

Планування потреби в матеріальних ресурсах. Методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах для основного виробництва. Особливості визначення потреби в деяких галузях промисловості. Розрахунок потреби в паливі та енергії.

Запаси й регулювання їхніх розмірів. Склад та класифікація запасів. Нормування виробничих запасів. Методи контролю за величиною нормативного рівня запасу матеріальних ресурсів. Графік зміни запасів при постійних інтервалах обсягів поставок. Методика розрахунку ціни матеріалів, яка враховує інфляцію.

Визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах. Методи розрахунку потреби цехів у МТР. Лімітування відпуску матеріалів цехам. Способи забезпечення цехів матеріальними ресурсами.

Література [5, 8-11, 17, 21, 23-24, 28, 36]

Тема 7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧОЮ ПОТУЖНІСТЮ

Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність

розрахунків. Поняття, мета та етапи визначення потужності підприємства. Види, вимірники потужності. Чинники, під впливом яких формується потужність підприємства. Послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Фонди часу, які використовуються при розрахунках потужності, їхнє визначення.

Методики розрахунку виробничої потужності. Вихідні дані для розрахунку потужності. Визначення потужності у загальному вигляді. Методика розрахунку виробничої потужності на підприємствах і в підрозділах різних типів виробництва. Визначення виробничої потужності складальних цехів і підрозділів.

Визначення максимально можливого випуску продукції з наявної потужності. Визначення введення в дію нових (додаткових) потужностей. Складання балансу. Визначення середньорічної потужності для обґрунтування обсягів випуску продукції у плановому році.

Система показників виробничої потужності. Основні шляхи підвищення ефективності використання виробничих потужностей.

Література [2-8, 11, 17, 28, 30, 36]

Тема 8. ПЕРСОНАЛ І ОПЛАТА ПРАЦІ

Планування персоналу. Місце персоналу у потенціалі підприємства. Поняття та класифікація категорій персоналу. Проблеми підприємства, пов'язані з персоналом, задачі планування персоналу. Вихідні дані для розробки плану по персоналу. Показники чисельності персоналу. Методи визначення чисельності персоналу. Розрахунок планового балансу робочого часу. Розрахунок чисельності окремих категорій працюючих. Визначення додаткової потреби у персоналі.

Планування продуктивності праці. Залежність чисельності персоналу від продуктивності праці. Задачі планування продуктивності праці. Вихідні дані для розробки плану по продуктивності праці. Показники продуктивності праці та методи їхнього обчислення. Розрахунки економії робочої сили під дією техніко-економічних факторів.

Планування оплати праці. Задачі планування оплати праці. Склад планового фонду заробітної плати. Вихідні дані для розробки плану по заробітній платі. Показники, що характеризують оплату праці. Методи визначення планового фонду заробітної плати. Розрахунки планового фонду заробітної плати за елементами. Розрахунок середньої заробітної плати. Співвідношення росту продуктивності праці та середньої заробітної плати.

Література [2-8, 11, 17, 20, 28, 30, 32, 36]

Тема 9. ВИРОБНИЧА ІНФРАСТРУКТУРА

Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Особливості функціонування підрозділів виробничої інфраструктури. Складові елементи виробничої інфраструктури підприємства. Особливості планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури.

Планування забезпечення підприємства технологічною оснасткою.

Методи визначення потреб в інструментах у різних типах виробництва. Планування діяльності інструментальних цехів (виробнича програма, собівартість). Методика обчислення оборотного фонду інструментів.

Планування діяльності ремонтного виробництва. Планування виробничої програми ремонтно-механічного цеху. Розрахунок середньорічних обсягів ремонтних робіт та робіт із технічного обслуговування. Розрахунок кількості робітників із ремонту та технічного обслуговування. Планування собівартості ремонтних робіт.

Планування енергозабезпечення підприємства. Визначення потреби в енергетичних ресурсах. Методи розрахунку потреби в електроенергії. Вимоги до складання енергетичних балансів. Методика розробки енергобалансів. Планування діяльності енергетичних цехів.

Планування транспортного обслуговування виробництва. Розрахунок вантажопотоків та вантажообороту. Планування діяльності транспортних цехів. Виробнича програма транспортного цеху. Розрахунок чисельності різних категорій робітників транспортного цеху. Планування собівартості транспортних робіт.

Література [2-8, 11, 17, 28, 30, 36]

Змістовий модуль 3. Планування витрат і фінансів та розвитку підприємства

Тема 10. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА

Мета, завдання та послідовність розробки плану собівартості продукції. Мета розробки плану із собівартості продукції. Завдання плану із собівартості. Вихідні дані для розробки плану. Послідовність розробки плану. Показники планових розрахунків.

Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами. Послідовність розрахунку планової собівартості. Класифікація факторів, що впливають на рівень витрат. Методика розрахунку зміни собівартості внаслідок дії факторів.

Планування собівартості реалізованої продукції. Визначення собівартості реалізованої продукції. Склад витрат виробничої собівартості. Склад статей калькулювання виробничої собівартості. Розподіл загальновиробничих витрат на постійні та змінні. Формування собівартості готової продукції. Формування собівартості реалізованої продукції. Взаємозв'язок операційних витрат за функціями та економічними елементами.

Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат. Методика розрахунку статей прямих витрат (прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці). Методика складання зведеного кошторису. Взаємозв'язок кошторису на виробництво з іншими розділами внутрішньофірмового плану.

Література [2-8, 11, 15-20, 22-23, 25, 28, 31-37]

Тема 11. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Зміст і завдання фінансового плану. Визначення обсягів фінансових ресурсів і джерел їхнього надходження. Основні

завдання фінансового планування. Види фінансових планів: довгостроковий, поточний і оперативний. Складання фінансового плану за видами діяльності: оперативної, інвестиційної та фінансової.

Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування потреби в основному і оборотному капіталі, їх визначення. Джерела фінансування капітальних вкладень. Методи розрахунку потреби в оборотних коштах.

Планування прибутковості підприємства. Валовий і чистий прибуток, їхня характеристика і послідовність розрахунку. Пасивна і активна стадії складання плану з прибутку. Методи планування прибутку.

Основні умови прибутковості підприємства. Аналіз «витрати-обсяг-прибуток» в процесі фінансового планування. Показники прибутковості підприємства. Види рентабельності та їхні розрахунки.

Основні фінансові документи, що використовуються в процесі фінансового планування. Оцінка фінансового стану підприємства за допомогою комплексного показника «Z-рахунки».

Література [2-8, 11, 15-20, 22-23, 25, 28, 31-37]

Тема 12. ОНОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ

Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання. Загальна характеристика планових робіт у системі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Завдання та склад планових робіт зі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Нормативна база планування та комплекс основних планових обчислень.

Оптимізаційні планові розрахунки оновлення продукції. Економічна ефективність освоєння нової продукції: методичні підходи, порядок обґрунтувань. Методичні основи обчислення технологічної собівартості. Вибір варіанта технологічного процесу. Критична програма.

Планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції. Особливості планування собівартості нових виробів на етапах їхньої розробки і освоєння. Закономірності зниження трудомісткості складних виробів у процесі освоєння виробництва. Криві освоєння. Зміни собівартості за умови різних характеристик кривих освоєння. Складання кошторису витрат та кошторисної калькуляції.

Об'ємно-календарне планування підготовки виробництва нової продукції. Обчислення трудомісткості окремих циклів робіт та тривалості етапів технічної підготовки виробництва нового виробу. Особливості методики розрахунків тривалості робіт за умови паралельного, послідовного, паралельно-послідовного способів їхнього виконання. Порядок виконання робіт і побудова графіків Ганта.

Сітьові методи планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів. Поняття сітьових методів і моделей, їхня термінологія. Методика визначення основних показників: тривалості робіт, термінів настання подій, напруженості виконання. Побудова сітьових моделей виконання комплексів робіт, їхня оптимізація.

Література [2-8, 11, 17, 28, 30, 36]

Тема 13. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК

Технічний та організаційний розвиток підприємства. Зміст, завдання та послідовність розробки плану організаційно-технічного розвитку підприємства. Основні складові плану. Етапи планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Принципи планування техніко-організаційного розвитку. Техніко-економічний аналіз. Зміст, структура, основні елементи. Фактори технічного й організаційного рівня розвитку підприємства.

Оцінка технічного рівня розвитку підприємства. Економічне обґрунтування організаційно-технічних заходів. Види ефектів від реалізації організаційно-технічних заходів. Система показників та методика оцінки загальної економічної ефективності організаційно-технічних заходів. Методи планування організаційно-технічного розвитку підприємства.

Література [2-8, 11, 17, 28, 30, 36]

Тема 14. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану. Бізнес-планування як обґрунтування підприємницької ідеї, ділового проекту. Функціональна спрямованість бізнес-плану. Відмінність бізнес-планів щодо сфери застосування, складу предметної галузі, масштабів виробництва тощо.

Склад бізнес-плану і технологія його розробки. Унормований склад бізнес-плану як елемента ділового проекту. Вибір різновиду методики бізнес-плану з урахуванням його функціональної приналежності, виду діяльності, масштабів виробництва. Послідовність розробки бізнес-плану.

Оцінка середовища для бізнесу і формування власної ринкової позиції. Стан конкуренції у галузі як основа оцінки середовища для бізнесу. Обґрунтування маркетингової стратегії, цінової та нецінової політики підприємства. Схема формування плану маркетингу. Визначення прогнозу продажу з урахуванням еластичності попиту.

Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення. Особливості обґрунтування виробництва продукції на новому і вже існуючому підприємстві. Визначення потреби у ресурсах. Розробка організаційної структури управління. Формування рівня запасів.

Фінансове планування. Основні документи фінансового плану, особливості їхньої розробки. Аналіз фінансових ресурсів підприємства й оцінка альтернативних схем фінансування проекту.

Якісний і кількісний аналіз ризиків і планування запобігання втрат. Аналіз чутливості проекту.

Література [1, 8, 19, 21, 23, 25]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу й активною формою самостійної роботи студентів,

Мета контрольної роботи — поглибити та систематизувати здобуті в процесі вивчення курсу теоретичні знання, сформувати вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами і застосовувати теоретичні знання та набуті навички на практиці для дослідження й аналізу адміністративних процесів, що є основою менеджменту митної справи.

Варіант контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І	3
Й, К, Л	4
М, Н, О	5
П, Р, С	6
Т, У, Ф	7
Х, Ц, Ч	8
Ш, Щ	9
Ю, Я	10

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Сутність планування як сфери людської діяльності. Планологія.
2. Планування реклами, обґрунтування вибору рекламних засобів, ефективність реклами.
3. Методика розрахунку потужності в різних типах виробництва і складальних підрозділах.

Варіант 2

1. Альтернативний вибір у плануванні. Економічна раціональність і метараціональність.
2. Планування збуту продукції, основні показники плану та їхній розрахунок.
3. Методика розрахунків плану підвищення продуктивності праці під дією основних техніко-економічних чинників.

Варіант 3

1. Планування як функція управління підприємством.
2. Формування плану збуту продукції з урахуванням маркетингових досліджень.
3. Методика розрахунку планового фонду заробітної плати за елементами.

Варіант 4

1. Методи та інструменти планових розрахунків.
2. Виробнича програма підприємства, її зміст і структура.
3. Методика розрахунків персоналу за різними категоріями.

Варіант 5

1. Сутність системи планування на підприємстві та вимоги щодо її формування.
2. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні. Товарна продукція, характеристика, склад, розрахунки.
3. Планування потреби в інструментах універсального та спеціального призначення.

Варіант 6

1. Різновиди планів на підприємстві: класифікаційні ознаки, групи, призначення.
2. Валова продукція, характеристика, планування залишків незавершеного виробництва.
3. Планування собівартості реалізованої продукції.

Варіант 7

1. Основні комплекси (підсистеми) планування, їхня сутнісна та змістова характеристика.
2. Реалізована і чиста продукція, характеристика і визначення в процесі планування.
3. Планування потреби у фінансових ресурсах.

Варіант 8

1. Організація розробки планів на підприємстві.
2. Оптимізація виробничої програми підприємства.
3. Планування прибутковості підприємства, визначення валового і чистого прибутку як основи прибутковості підприємства.

Варіант 9

1. Зміст і завдання оперативного-календарного планування.
2. Методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах.
3. Стадії та методи планування прибутку від операційної діяльності.

Варіант 10

1. Класифікація запасів матеріальних ресурсів.
2. Ритмічність виробництва. Методи оцінки рівня ритмічності виробництва на підприємстві.

3. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність планології.
2. Роль планування в нестійких, динамічних і невизначених ситуаціях.
3. Методичні підходи здійснення планування.
4. Основні філософські підходи до планування.
5. Процес планування з погляду здійснення управлінських функцій.
6. Основні методи обчислення планових показників.
7. Основні вимоги щодо формування системи планування (як мета системи).
8. Засади формування й ефективного функціонування системи планування.
9. Деталізація стратегічного плану.
10. Поточне планування в комплексі планів підприємства.
11. Основні розділи поточного плану.
12. Місце планування збуту продукції в системі поточного планування діяльності підприємства.
13. План збуту продукції та умови його формування.
14. Дослідження ринку для планування збуту продукції.
15. Життєвий цикл виробів і залежність обсягів їхнього збуту від етапів циклу.
16. Загальна характеристика показників, що характеризують збут продукції.
17. Реклама, її значення у збільшенні збуту продукції, види реклами.
18. Планування рекламної діяльності підприємства.
19. Характеристика і класифікація продукції, послуг, робіт.
20. План виробництва продукції, його показники і зв'язок із іншими розділами плану підприємства.
21. Виробнича програма, вимірники обсягу продукції.
22. Формування виробничої програми в ринкових умовах.
23. Поняття номенклатури і асортименту продукції.
24. Характеристика вартісних показників обсягу виробництва.
25. Визначення обсягів товарної, валової, чистої продукції.
26. Ціни, в яких розраховуються вартісні обсяги виробництва.
27. Календарний розподіл виробничої програми, мета і методи.
28. Оптимізація виробничої програми, мета і методи.
29. Визначення станів і межі нарощування обсягів виробництва, дії підприємства у зв'язку із цим.
30. Зміст, мета і завдання оперативно-календарного планування (ОКП).
31. Етапи, рівні та органи оперативно-календарного планування, їхня характеристика та значення у забезпеченні ритмічного виробництва.
32. Рівномірність і ритмічність виробництва, поняття, значення. Економічні наслідки нерівномірної та неритмічної роботи підприємства.
33. Поняття об'ємного і календарного планування, основні вихідні дані для розробки оперативно-календарного плану.

34. Одиничний тип виробництва.
- 6.1. Особливості оперативно-календарного планування в одиничному виробництві, порядок проходження замовлення на виробництво виробів.
44. Системи та календарно-планові розрахунки в оперативно-календарному плануванні одиничного типу виробництва.
45. Розробка виробничих програм цехам і дільницям.
46. Серійний тип виробництва.
47. Особливості та головне завдання оперативно-календарного планування у серійному виробництві.
48. Системи оперативно-календарного планування серійного виробництва.
49. Розрахунки, які виконуються в процесі оперативно-календарного планування на підприємствах серійного типу виробництва.
50. Календарно-планові нормативи та їхні розрахунки.
51. Розробка виробничих програм цехам і дільницям.
52. Масовий тип виробництва.
53. Особливості та головне завдання оперативно-календарного планування у масовому типі виробництва.
54. Системи оперативно-календарного планування, що застосовуються у масовому виробництві.
55. Календарно-планові нормативи та їхні розрахунки.
56. Розробка виробничих програм цехам і дільницям.
57. Матеріально-технічне забезпечення підприємств у ринкових умовах.
58. Методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах.
59. Вплив розміру партії поставки матеріалів на ефективність роботи підприємства.
60. Зміст поняття «виробнича потужність».
61. Фактори виробничої потужності підприємства.
62. Зміст понять: «вузьке місце», «провідна ланка», «пропускна спроможність обладнання».
63. Характеристика методики визначення виробничої потужності для умов серійного виробництва.
64. Обґрунтування виробничої програми потужністю підприємства.
65. Показники використання виробничої потужності, методика їхнього обчислення.
66. Основні фактори виробництва та їхню заміщеність.
67. Визначення загальної трудомісткості виробничої програми.
68. Розрахунок чисельності різних категорій персоналу.
69. Визначення продуктивності праці та який порядок розрахунку зростання продуктивності праці на підставі відносної економії чисельності за рахунок основних техніко-економічних чинників.
70. Розрахунок планового фонду оплати праці.
71. Розрахунок середньої заробітної плати.
72. Обчислення середньорічних обсягів робіт із технічного обслуговування.
73. Обчислення потреба підприємства в енергії та паливі.
74. Калькуляційні одиниці при плануванні собівартості транспортних послуг.

75. Вихідні дані при плануванні собівартості продукції.
76. Послідовність розробки плану собівартості продукції.
77. Послідовність розрахунку зміни собівартості продукції за техніко-економічними факторами.
78. Завдання та види фінансових планів.
79. Фінансовий план, його структура, порядок розробки.
80. Завдання і зміст оперативного фінансового планування.
81. Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання.
82. Оптимізаційні планові розрахунки оновлення продукції.
83. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції.
84. Об'ємно-календарне планування підготовки виробництва нової продукції.
85. Сітьові методи планування підготовки та освоєння виробництва нових виробів.
86. Особливості складання кошторису витрат на підготовку виробництва нової продукції.
87. Завдання та принципи планування інновацій.
88. Основні фактори технічного рівня виробництва.
89. Процедура складання бізнес-плану.
90. Формування фінансового плану і врахування ризиків у бізнесі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бизнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навчальний посібник.- Вид. 2-ге, доп. / С.Ф. Покропивний, С.М.Соболь, Г.О.Швиденко, О.Г.Дерев'янка. - К.: КНЕУ, 2002. - 379 с.
2. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник/ Н.М. Бондар. - 2-ге вид., допов.. - К.: А.С.К., 2007. - 400 с.
3. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.- Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
4. Економіка промислового підприємства : навч. посіб. / О. І. Маслак, Л. Д. Воробійова. - К. : ЦУЛ, 2017. - 172 с.
5. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.:Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.
6. Кривов'язюк, І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. - 2-ге вид. - К. : ЦУЛ, 2017. - 456 с.
7. Кулішов, В. В. Економіка підприємства: теорія і практика : навч. посіб. / В. В. Кулішов. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Л. : Магнолія 2006, 2016. - 208 с.
8. Організація і планування на підприємстві: Навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів/ Г.А. Семенов, В.К. Станчевський, М.О. Панкова. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 528 с
9. Планування діяльності підприємства: навч. посіб.: у 2 ч. — Житомир: ЖДТУ, 2003. — 580 с.
10. Тарасюк Г. Ш. Планування діяльності підприємства / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. — Житомир : ЖДТУ, 2003.— 203 с.
11. Яркіна, Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна. - К. : Ліра-К, 2015. - 498 с.

Додаткова література

12. Балабанова, Л. В. Маркетинг підприємства : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, В. В. Холод, І. В. Балабанова. - К. : ЦУЛ, 2017. - 612 с.
13. Біла, О. Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. / О. Г. Біла, О. І. Юсипович, Т. В. Мединська. - К. : Алерта, 2016. - 186 с.
14. Гончарова СЮ. Маркетинг: навч. посіб. / СЮ. Гончарова. — Х.: Видавничий Дім "ІНЖЕК", 2003. — 140 с.
15. Гриценко, Л. Л. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. - Суми : Університетська книга, 2016. - 285 с.
16. Грідчіна М. В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. - К.: Персонал, 2015. - 268 с.
17. Економіка підприємства: підручник / за ред А.В. Шегди. — К.: Знання, 2006. — 614 с.

18. Зайцев, О. В. Основи фінансового інструментарію : підруч. / О. В. Зайцев. - К. : Ліра-К, 2016. - 406 с.
19. Інвестиційний менеджмент : навч. посіб. / [Ткаленко Н. В., Ремньова Л. М., Маргасова В. Г. та ін.]. - К. : Кондор, 2015. - 232 с.
20. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств-Навч посіб. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Т-во «Знання», КОО 2002. - 294 с
21. Крутякова Ю.А. Бизнес-планирование: Учеб.-практ. пособие/ Ю.А. Крутякова, С.Р. Юсупова. - М.: Проспект, 2006. - 352 с
22. Кузнецова С. А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2014. - 124 с.
23. Кузьмичов, А. І. Планування та управління проектами. Моделювання засобами MS Excel : практикум / А. І. Кузьмичов. - R/ : Ліра-К, 2016. - 180 с.
24. Кучеренко В.Р. Бізнес-планування фірми: Навчальний посібник/ В.Р. Кучеренко, В.А. Карпов, О.С. Маркітан. - К.: Знання, 2006. - 424 с
25. Майорова, Т. В. Інвестиційна діяльність : підруч. / Т. В. Майорова. - К. : ЦУЛ, 2017. - 472 с.
26. Маркетинг підприємства : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, В. В. Холод, І. В. Балабанова. - К. : ЦУЛ, 2017. - 612 с.
27. Маркетингова діяльність підприємств: сучасний зміст : монографія / [За заг. ред. Н. В. Карпенко]. - К. : ЦУЛ, 2016. - 252 с.
28. Сідун В.А. Економіка підприємства: Навчальний посібник/ В.А. Сідун, Ю.В. Пономарьова. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 356 с
29. Управління маркетингом малих торговельних підприємств : монографія / К. М. Краус. - К. : ЦУЛ, 2016. - 226 с.
30. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексик О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч.посібник.- К.:КНЕУ,2006.-316 с.
31. Фінанси підприємств: Підручник / Кол. авт. під кер. проф. А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2006.- 546 с.
32. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [За заг. ред. І. О. Школьник]. - К. : ЦУЛ, 2016. - 368 с.
33. Фінансовий менеджмент: навч. посіб./ [За заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень]. - К.: ЦУЛ, 2015. - 488 с.
34. Фінансовий менеджмент: підруч./ [Непочатенко О. О., Бечко П. К., Колотуха С. М. та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2013. - 496 с.
35. Фінансовий менеджмент: Підручник/Кер. кол. авт. і наук. ред проф.А.М.Поддєрьогін.- К.: КНЕУ, 2007.- 536 с.
36. Черевно Г.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / Г.В. Черевко, Ф.В. Горбонос, Г.Б. Іваницька, Н.Ф. Павлен-чик. — Л.: Априорі, 2004. — 348 с.
37. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підруч. - 2-ге вид., стер. - К.: Знання, 2013. - 375 с.